

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2017 m. gruodžio 19 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Stasio Gagio, Gintaro Kryževičiaus (kolegijos pirmininkas), Ričardo Piličiausko, Veslavos Ruskan ir Arūno Sutkevičiaus (pranešėjas), sekretoriaujant Laisvidai Versekienei, dalyvaujant pareiškėjui I. L., atsakovo atstovei A. T. K.,

viešame teismo posėdyje apeliacine žodinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal atsakovo Aplinkos apsaugos agentūros apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. vasario 15 d. sprendimo administraciniame byloje pagal pareiškėjo I. L. skundą atsakovui Aplinkos apsaugos agentūrai dėl įsakymo dalies panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Išplėstinė teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I.

1. Pareiškėjas I. L. (toliau – ir pareiškėjas) elektroninių ryšių priemonėmis kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą su 2015 m. gruodžio 29 d. skundu (I t., b. l. 2–19), kurį patikslino 2016 m. kovo 8 d. (I t., b. l. 92–98) ir 2016 m. rugsėjo 14 d. (II t., b. l. 141–152), teismo prašydamas: 1) panaikinti atsakovo Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – ir atsakovas, Agentūra) direktoriaus 2015 m. lapkričio 30 d. įsakymo „Dėl I. L. atleidimo iš einamų pareigų“ Nr. AP-403 (toliau – ir Įsakymas) 1 punktą; 2) įpareigoti atsakovą priimti pareiškėją į Agentūros Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigas (A lygio 11 kategorija, kodas 57-6T) ir atitinkamose informacinėse sistemose pažymėti, kad pareiškėjas šias pareigas ėjo nuo 2015 m. gruodžio 1 d., arba, teismui pripažinus, jog pareigybės panaikinimas nebuvo realus, įpareigoti atsakovą grąžinti pareiškėją į prieš tai eitas pareigas; 3) priteisti iš atsakovo darbo užmokesčio dydžio kompensaciją už priverstinės pravaikštos laiką nuo 2015 m. gruodžio 1 d. iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos; 4) priteisti bylinėjimosi išlaidas.

2. Pareiškėjas paaiškino, kad atsakovas 2015 m. rugsėjo 17 d. pranešimu Nr. 13TP-155 jam nurodė, jog 2015 m. gruodžio 1 d. bus panaikinta Agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybė (A lygio 11 kategorija, kodas 43-4T). Agentūros direktorius 2015 m. spalio 1 d. įsakymu Nr. AV-267 patvirtino Agentūros Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės (kodas 57-6T) aprašymą, pagal kurį šios pareigybės lygis – A, kategorija – 11, tačiau įsakymu Nr. AV-317 šios pareigybės kategoriją sumažino iki 10 ir išbraukė vieną funkciją, pažymėtą numeriu 7.6. Iš

visų būsimą (nuo 2015 m. gruodžio 1 d.) Atliekų licencijavimo skyriaus pareigybių (pagal 2015 m. lapkričio 10 d. pareigybių sąrašą) pareigybes, kurios kodas 57-6T, kategorija buvo pati mažiausia, nors šiai pareigybei priskirtos vienos iš pačių atsakingiausių funkcijų. Atsakovas 2015 m. lapkričio 12 d. pranešimu Nr. 13TP-307 pareiškėjui pasiūlė pareigybę 57-6T. Tik gavęs šį pranešimą, pareiškėjas sužinojo, kad šios pareigybes kategorija sumažinta. Pareiškėjui 2015 m. lapkričio 20 d. atsisakius siūlytų pareigų, Agentūros 2015 m. lapkričio 23 d. pranešimu Nr. 13TP-311 jam buvo pasiūlytos kitos, pareiškėjo vertinimu, prastesnės pareigos Agentūros Vilniaus skyriuje, susijusios su visai kitomis, negu iki tol jo atliktos, funkcijomis. Pareiškėjui 2015 m. lapkričio 27 d. atsisakius ir šių pareigų, ginčijamu įsakymu jis buvo atleistas iš užimamų pareigų pagal Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (toliau – ir VTĮ) 44 straipsnio 1 dalies 9 punktą.

3. Pareiškėjas pažymėjo, kad per 3 metų laikotarpį, kai ėjo valstybės tarnautojo pareigas, jis buvo vertintas tik gerai arba labai gerai, du kartus skatintas ir iki 2015 m. lapkričio 27 d. neturėjo jokių tarnybinių nuobaudų. 2015 m. spalio 19 d. pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją dėl Agentūros direktoriaus pavaduotojo R. Š. galimo piktnaudžiavimo tarnyba ir grasinimų atleisti jį iš darbo. Aplinkos ministerija 2015 m. spalio 28 d. pavedė Agentūros direktoriui R. M. ištirti pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes. 2015 m. lapkričio 2 d. dėl pareiškėjo buvo pradėtas tarnybinio nusižengimo tyrimas. 2015 m. lapkričio 10 d. sumažinta jam priskirtos pareigybes, kurios kodas 57-6T, kategorija. 2015 m. lapkričio 23 d. dėl pareiškėjo pradėtas kitas tarnybinio nusižengimo tyrimas, o 2015 m. lapkričio 27 d. jam paskirta tarnybinė nuobauda – papeikimas (šią nuobaudą pareiškėjas apskundė teismui). 2015 m. lapkričio 30 d. pareiškėjas atleistas iš užimamų pareigų, o 2015 m. gruodžio 15 d. jam paskirta dar viena tarnybinė nuobauda – pastaba (šią nuobaudą pareiškėjas taip pat apskundė teismui).

4. Pareiškėjas akcentavo, kad laisvų tos pačios 11 kategorijos pareigų, kurios galėjo būti jam pasiūlytos, Agentūroje buvo ir daugiau, tačiau pradėta nuo pareigų su žemesne kategorija siūlymo. Nors iki 2015 m. gruodžio 1 d. Agentūroje buvo atlikta daug neeilinių vertinimų, kurių metu pakeltos pareigybių kategorijos ir suteiktos kvalifikacinės klasės, dėl pareiškėjo toks vertinimas nebuvo atliktas, galbūt dėl pareiškėjo teikto skundo apie R. Š. veiksmus. Atleisdamas pareiškėją iš pareigų, atsakovas pažeidė jo teisėtus lūkesčius bei apribojo jo įsidarbinimo pagal specialybę galimybes, nes jam pritrūko 2 mėnesių ir 17 dienų iki 2 metų darbo pagal specialybę patirties. Pareiškėjas planavo Agentūroje dirbti 3 metus ar ilgiau, todėl žala turėtų būti skaičiuojama mažiausiai už 1 metų 2 mėnesių ir 17 dienų laikotarpį.

5. Atsakovas Aplinkos apsaugos agentūra atsiliepimu į pareiškėjo skundą prašė jį atmesti.

6. Atsakovas nurodė, kad siekiant veiksmingai vykdyti atliekų vežimo priežiūrą bei kontrolę, buvo pakeistas pareigybes, kurios kodas 57-6T, aprašymas, išbraukiant šią funkciją – „nagrinėja, tvarko dokumentus ir rengia sprendimų projektus dėl pavojingų atliekų tvarkymo licencijų išdavimo, koregavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo“. Agentūros vidinės struktūros pertvarkymai atitiko VTĮ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 685 patvirtintos Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos (toliau – ir Vertinimo metodika) nuostatas. Atsakovas pabrėžė, jog jis pareiškėjui užtikrino teisę pretenduoti į kitas to paties lygio ir kategorijos karjeros valstybės tarnautojo pareigas bei (jo sutikimu) užimti žemesnės kategorijos pareigas.

II.

7. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2017 m. vasario 15 d. sprendimu (V t., b. I. 119–128) pareiškėjo I. L. skundą tenkino: panaikino Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2015 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. AP-403 „Dėl I. L. atleidimo iš einamų pareigų“ 1 punktą; grąžino I. L. į Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto, karjeros valstybės tarnautojo (A lygis, 11 kategorija, pareigybes kodas 43-4T) pareigas; pareiškėjo naudai už priverstinės pravaikštos laiką

nuo atleidimo iš tarnybos dienos iki teismo sprendimo priėmimo dienos priteisė įskaitytinai 7 347,41 Eur, neatskaičius mokesčių, o nuo 2017 m. vasario 15 d. iki teismo sprendimo įsiteisėjimo – po 31,27 Eur už kiekvieną darbo dieną.

8. Teismas nustatė, kad Agentūros direktorius 2015 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. AP-403 1 punktu atleido Taršos prevencijos ir leidimų departamento Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiąjį specialistą I. L. iš einamų pareigų. Lietuvos Respublikos aplinkos ministras 2015 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. D1-547 patvirtino Agentūros administracijos struktūrą ir struktūros schemą, įsigaliojusias nuo 2015 m. gruodžio 1 d. Agentūros administracijos struktūra ir struktūros schema buvo pakeistos, įgyvendinant Aplinkos ministerijos Vidaus audito skyriaus atlikto Agentūros ir Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos veiklos vidaus audito ataskaitoje Nr. 4-4-(I)-15-03 pateiktas rekomendacijas. Atsižvelgdamas į jas, aplinkos ministras panaikino Agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Atliekų licencijavimo skyrių ir įsteigė Agentūros Atliekų licencijavimo skyrių.

9. Teismas, išanalizavęs įsteigto Agentūros Atliekų licencijavimo skyriaus pareigybių aprašymus, nustatė, kad Taršos prevencijos ir leidimų departamento Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės, kurios kodas 43-4T, funkcijos buvo perskirstytos kitoms įsteigto Atliekų licencijavimo skyriaus pareigybėms, padidinant ne tik šioms pareigybėms priskirtų funkcijų skaičių, bet ir pareigybių kategorijas. Teismo vertinimu, sumažinus funkcijų apimtį, buvo dirbtinai sumažinta pareiškėjui pasiūlytos pareigybės, kurios kodas 57-6T, kategorija iki A lygio 10 kategorijos, o 2016 m. ši pareigybė apskritai panaikinta ir įsteigta nauja pareigybė, kurios kodas 57-12T. Šios pareigybės funkcijų apimtį išliko ta pati (10 funkcijų), pakeistas tik specialusis reikalavimas, susijęs su darbo patirtimi aplinkos apsaugos srityje. Atsakovas jokiais įrodymais nepagrindė žemesnės kategorijos nustatymo poreikio nei pareigybei, kurios kodas 57-6T, nei pareigybei, kurios kodas 57-12T. Daugumai Atliekų licencijavimo skyriaus vyresniųjų specialistų pareigybių buvo nustatyta 11 kategorija, paskirstant jiems vienodą funkcijų skaičių. Taigi, kaip nurodė teismas, dirbtinai sumažinus pareigybei, kurios kodas 57-6T, priskirtų funkcijų skaičių ir kategoriją, buvo padidinta pareigybių, kurių kodai 57-4T ir 57-5T, funkcijų apimtį ir atsakomybės lygis, tuo išbalansuojant darbo krūvį ir skyriaus vyresniųjų specialistų atsakomybės lygį. Visi veiksmai, susieti su funkcijų perskirstymu Atliekų licencijavimo skyriuje, buvo susiję tik su pareiškėjui pasiūlyta pareigybe. Konstatuota, kad pareigybės, kurias ėjo pareiškėjas (kodas 43-4T) panaikinimas buvo formalus, todėl ginčijamo įsakymo 1 punktą panaikintą.

10. Teismas pažymėjo, kad pareiškėjui įsteigtos Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigos (A lygio 11 kategorijos, kodas 57-6T) pasiūlytos nebuvo. Pareiškėjui 2015 m. lapkričio 12 d. buvo siūlytos žemesnės kategorijos (A lygio 10 kategorijos) Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto (pareigybės kodas 57-6T) pareigos, kurių pareigybės aprašymas buvo pakeistas Agentūros direktoriaus 2015 m. lapkričio 10 d. įsakymu, tačiau pareiškėjas jų atsisakė. Pareiškėjas atsisakė ir siūlytų Poveikio aplinkai vertinimo departamento Vilniaus skyriaus vyriausiojo specialisto pareigų, kurių kodas 65-6T. Pareiškėjui nebuvo pasiūlytos tuo metu laisvos Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigos (pareigybės kodas 57-7T), į kurias konkursas paskelbtas 2015 m. gruodžio 16 d., nors jis atitiko specialiuosius pareigybės reikalavimus. Teismas nusprendė, kad pripažinus pareiškėjo atleidimą iš valstybės tarnybos neteisėtu, jis gražintinas į Agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto (A lygis, 11 kategorija, pareigybės kodas 43-4T) pareigas. Teismas taip pat nustatė, kad pareiškėjo priverstinės pravaikštos laikotarpį sudarė 14 mėnesių ir 11 darbo dienų, todėl pareiškėjui priteisė 7 347,41 Eur kompensaciją, neatskaičius mokesčių.

III.

11. Atsakovas Aplinkos apsaugos agentūra apeliaciniame skunde (V t., b. l. 131–149), kurį patikslino (V t., b. l. 171–194) prašė Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. vasario 15 d. sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą – pareiškėjo I. L. skundą

atmesti.

12. Atsakovas nesutiko su teismo nustatytais aplinkybėmis, be kita ko, kad sumažinus funkcijų apimtį buvo dirbtinai sumažinta pareigybės, kurios kodas 57-6T, kategorija iki 10 kategorijos, 2016 m. ši pareigybė panaikinta bei įsteigta nauja pareigybė (kodas 57-12T), kurios funkcijų apimtis išliko ta pati (10 funkcijų), pakeistas tik specialusis reikalavimas, susijęs su darbo patirtimi, nustatyta 9 kategorija. Kaip nurodė atsakovas, pareigybės, kurios kodas 57-12T, aprašyme buvo atsisakyta reikalavimo mokėti anglų kalbą pažengusio vartotojo (B2) lygiu. Be to, teismas, lygindamas pareigybės, kurios kodas 57-6T (Agentūros direktoriaus įsakymų Nr. AV-267 ir Nr. AV-317 redakcijos), ir pareigybės, kurios kodas 57-12T, aprašymus pagal punktą, kuriuose nurodytos funkcijos, skaičių, o ne pagal funkcijų sudėtingumą, atsakomybės apimtį, specialiuosius kvalifikacinius reikalavimus, nepagrįstai konstatavo, kad atsakovas jokiais įrodymais nepagrindė žemesnės kategorijos nustatymo nei pareigybei, kurios kodas 57-6T, nei pareigybei, kurios kodas 57-12T.

13. Atsakovo vertinimu, akivaizdu, jog pareigybės, kurios kodas 57-6T, aprašyme ir pareigybės, kurios kodas 43-4T (pareigos, kurias ėjo pareiškėjas), aprašyme specialieji reikalavimai ir funkcijos nebuvo tapatūs. Teismas turėjo lyginti pareigybės, kurios kodas 43-4T, aprašymą su pareigybės, kurios kodas 57-6T, aprašymu, patvirtintu Agentūros direktoriaus 2015 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. AV-317, o ne pareigybės, kurios kodas 57-6T, aprašymą, patvirtintą Agentūros direktoriaus 2015 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. AV-317, su negaliojančios redakcijos pareigybės, kurios kodas 57-6T, aprašymu (Agentūros direktoriaus 2015 m. spalio 1 d. įsakymo Nr. AV-267 redakcija). Dėl to teismas neteisingai nusprendė, kad pareigybės, kurios kodas 57-6T, kategorija iki 10 sumažinta nepagrįstai. Atsakovas akcentavo, jog teismas neturėjo vertinti pareigybių kategorijų dydžio nustatymo pagrįstumo. Be to, teismas nesurinko visų įrodymų dėl pareiškėjo pajamų, susijusių su darbo teisiniais santykiais, nenagrinėjo visų faktinių aplinkybių, susijusių su Agentūros interesų galimu pažeidimu, todėl neteisingai nusprendė dėl kompensacijos už priverstinės pravaikštos laiką dydžio.

14. Pareiškėjas I. L. atsiliepime į atsakovo apeliacinį skundą (V t., b. l. 156–169) prašė jį atmesti.

15. Pareiškėjas apeliacinio skundo teiginius, kad pareigybės, kurios kodas 57-6T, kategorija buvo sumažinta siekiant užtikrinti efektyvią tarptautinių atliekų vežimų kontrolę, vertino kritiškai, kadangi tokio pobūdžio „efektyvumo užtikrinimo priemonė“ buvo pritaikyta tik tvirtinant pareigybės, kurios kodas 57-6T, aprašymą. Pareiškėjas pabrėžė, kad atsakovas jam nepateikė informacijos apie tai, kad pareigos (pareigybės kodas 57-7T) buvo laisvos. Pranešimuose apie siūlomas užimti pareigas nurodoma konkreti data, iki kurios valstybės tarnautojas turi pranešti apie savo sprendimą, todėl pareigybė, kurios kodas 57-7T, atsilaisvino dar gerokai iki R. V. atleidimo iš pareigų dienos (2015 m. lapkričio 27 d.). Tai reiškia, jog pasiūlymą užimti 11 kategorijos pareigybę, kurios kodas 57-7T, t. y. pasiūlymą likti dirbti tame pačiame skyriuje ir eiti tos pačios kategorijos pareigas, atsakovas pareiškėjui galėjo pateikti, tačiau šios pareigos pareiškėjui apskritai nebuvo pasiūlytos. Be to, atsakovas pareiškėjui niekada neteikė informacijos apie tai, kam ir kokios pareigybės buvo pasiūlytos, kokias planuojama siūlyti ar kokias pareigybes ketinama steigti.

IV.

16. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2017 m. birželio 14 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. eA-3672-525/2017 (VI t., b. l. 14–28) atsakovo Aplinkos apsaugos agentūros apeliacinį skundą patenkino ir priėmė naują sprendimą – pareiškėjo I. L. skundą atmetė.

17. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nustatė, kad Agentūros direktorius 2015 m. spalio 1 d. įsakymo Nr. AV-267 1.12–1.16 papunkčiais panaikino keturias Agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiųjų specialistų, karjeros valstybės tarnautojų, A lygio 11 kategorijos, pareigybes (pareigybių kodai: 43-3T, 43-4T, 43-5T, 43-6T), o šio įsakymo 2.10–2.17 papunkčiais įsteigė aštuonias Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiųjų specialistų, A lygio 11 kategorijos, pareigybes (pareigybių kodai: 57-4T, 57-

5T, 57-6T, 57-7T, 57-8T, 57-9T, 57-10T, 57-11T). Agentūros direktorius 2015 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. AV-317 pakeitė savo 2015 m. spalio 1 d. įsakymą Nr. AV-267 ir įsteigė Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybę (A lygio 12 kategorijos, kodas 57-4T), Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybę (A lygio 12 kategorijos, kodas 57-5T), Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybę (A lygio 10 kategorijos, kodas 57-6T) ir pakeitė šių pareigybių aprašymus. Pareigybės, kurios kodas 57-6T, kategorija buvo sumažinta iki 10 kategorijos, kadangi atsisakyta vienos funkcijos, kuri pareigybės, kurios kodas 57-6T, aprašyme, patvirtintame Agentūros direktoriaus 2015 m. spalio 1 d. įsakymu Nr. AV-267, variante buvo pažymėta numeriu 7.6. Pareigybės, kurios kodas 43-4T, ir pareigybės, kurios kodas 57-6T, aprašymai akivaizdžiai skirtingi. Pareigybių funkcijų skirtumus pripažino ir pareiškėjas, todėl Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui nekilo abejonių dėl pareigų, kurias ėjo pareiškėjas (pareigybės kodas 43-4T) panaikinimo realumo.

18. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pareiškėjo teiginius, jog pareigybės, kurios kodas 57-6T, kategorija buvo dirbtinai sumažinta iki A lygio 10 kategorijos, vertino kaip subjektyvius ir nepagrįstus. Pareiškėjas neneigė, kad pareigybės aprašyme funkcijų apimtis sumažėjo šia viena funkcija – „nagrinėja, tvarko dokumentus ir rengia sprendimų projektus dėl pavojingų atliekų tvarkymo licencijų išdavimo, koregavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo“. Pareiškėjo teiginiai, jog pareigybės kategorija buvo sumažinta siekiant jam pakenkti, taip pat pripažinti nepagrįstais.

19. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pažymėjo, kad viešojo administravimo subjekto struktūros tvarkymas – tai vidaus administravimo veiklos forma, kuria ne tik užtikrinamas viešojo administravimo subjekto savarankiškas funkcionavimas, bet ir jam priskirtų viešojo administravimo funkcijų įgyvendinimas. Kiekvienas viešojo administravimo subjektas, sprenddamas įstatymų leidėjo pavestus uždavinius, turi diskrecijos teisę, nepažeisdamas imperatyvių teisės aktų reikalavimų, veikti *inter alia* (lot. – be kita ko) tvarkyti savo struktūrą taip, kad tie uždaviniai būtų įgyvendinti laiku ir tinkamai, laikantis efektyvumo, objektyvumo bei kitų viešojo administravimo principų. Teismas neturi kompetencijos vertinti, ar vadovo parinkti pareigybių modeliai buvo efektyvūs. Taigi pirmosios instancijos teismas, pasisakydamas apie įstaigoje reorganizuotų pozicijų efektyvumą ir darbo krūvio tolygumą, viršijo savo kompetencijos ribas.

20. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, atsižvelgęs į byloje nustatytas aplinkybes, sprendė, kad nebuvo pagrindo teigti, jog Agentūros struktūriniai pokyčiai buvo atlikti nesilaikant imperatyvių teisės aktų reikalavimų ar pažeidė pareiškėjo teises. Šie struktūriniai pakeitimai buvo atlikti kompetentingų subjektų.

21. Sprendime akcentuota, kad pareiškėjas dėl pirmumo teisės pretenduoti į naujai įsteigtas pareigybes 57-4T, 57-5T, 57-6T, 57-7T, 57-8T, 57-9T, 57-10T, 57-11T galėjo konkuruoti tik su tais valstybės tarnautojais, kurių išsilavinimą ir kvalifikaciją apibrėžiantys rodikliai buvo tokie patys kaip ir jo. Byloje nebuvo duomenų, jog pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – ir DK) 135 straipsnyje įvardytus pirmumo kriterijus, pareiškėjas būtų atitikęs nors vieną iš jų, todėl pareiškėjas kitų darbuotojų atžvilgiu pirmumo būti skiriamas į A lygio 11 kategorijos pareigas neturėjo.

22. Dėl galimybės užimti kitas pareigas Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nurodė, kad pareiškėjui buvo pasiūlytos jo kvalifikaciją ir prieš tai eitų pareigų pobūdį atitikusios pareigos (A lygio 10 kategorija, kodas 57-6T), kurios, atsižvelgiant į tai, kad buvo sumažinti šioms pareigoms užimti keliami reikalavimai ir atliekamų funkcijų sąrašas, buvo žemesnės kategorijos nei prieš tai pareiškėjo eitos pareigos (pareigybės kodas 43-4T). Pareiškėjui atsisakius šių pareigų, atsakovas jam pasiūlė Poveikio aplinkai vertinimo departamento Vilniaus skyriaus vyriausiojo specialisto A lygio 11 kategorijos pareigas (kodas 65-6T), kurių pareiškėjas taip pat atsisakė. Minėtos pareigos atitiko pareiškėjo anksčiau eitų pareigų kategoriją, buvo susijusios su jo darbo sritimi, todėl daryta išvada, jog atsakovas veikė teisėtai, o pareiškėjo atsisakymą eiti jam pasiūlytas pareigas lėmė jo subjektyvus apsisprendimas.

23. Pareiškėjo teiginius, kad jam turėjo būti pasiūlytos pareigos, kurios buvo pasiūlytos R. V., kuri, pareiškėjo nuomone, jų atsisakė, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas laikė

nepagrįstais, kadangi net jai ir atsisakius šių pareigų, atsakovas neturėjo pareigos pirmiausiai jų siūlyti pareiškėjui, nevertinant to, kada atsakovui tapo žinoma, kad ji šių pareigų atsisakė. Pareiškėjas neįrodė, kad Agentūroje nebuvo daugiau kam pasiūlyti šias pareigas arba kad jis atitiko Darbo kodekso 135 straipsnyje nustatytą nors vieną pirmumo likti darbe kriterijų. Taip pat atmesti pareiškėjo argumentai, kad jam turėjo būti siūlomos A lygio 12 kategorijos pareigos, kadangi atsakovas tokios pareigos neturėjo. Konstatuota, kad pareiškėjas iš einamų pareigų buvo atleistas pagrįstai ir teisėtai. Kiti pareiškėjo reikalavimai (dėl gražinimo į tarnybą, darbo užmokesčio dydžio kompensacijos priteisimo už visą priverstinės pravaikštos laiką) buvo atmesti kaip išvestiniai.

V.

24. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2017 m. rugsėjo 1 d. nutartimi (VI t., b. l. 94–106) Administracinių bylų teisenos įstatymo 156 straipsnio 2 dalies 10 punkto (jeigu pateikiami akivaizdūs įrodymai, kad padarytas esminis materialiosios teisės normų pažeidimas jas taikant, galėjęs turėti įtakos priimti neteisėtą sprendimą ar nutartį) ir 12 punkto (kai būtina užtikrinti vienodos administracinių teismų praktikos formavimą) pagrindais atnaujino procesą administracinėje byloje Nr. eA-3672-525/2017 pagal atsakovo Aplinkos apsaugos agentūros apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. vasario 15 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo I. L. skundą atsakovui Aplinkos apsaugos agentūrai dėl įsakymo dalies panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

25. Procesą administracinėje byloje atnaujinusi teisėjų kolegija, atsižvelgusi į išnagrinėtos bylos aplinkybes, vertino, kad Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui 2017 m. birželio 14 d. sprendimu konstatavus, kad atsakovas tinkamai realizavo pareigą užtikrinti valstybės tarnautojo, kurio pareigybė naikinama, garantijas tęsti tarnybą toje pačioje institucijoje, buvo netinkamai pritaikyta Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalis (Administracinių bylų teisenos įstatymo 156 str. 2 d. 10 p). Teisėjų kolegija nurodė, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, priimdamas 2017 m. birželio 14 d. sprendimą, atsižvelgė į tai, jog pareigos, kurių pageidavo pareiškėjas (pareigybės kodas 57-7T), buvo pasiūlytos kitai tarnautojai (R. V.), o pareiškėjas neįrodė, kad ši tarnautoja iki pareiškėjo atleidimo iš pareigų pateikė atsisakymą užimti šias pareigas, kad daugiau nebuvo kam šias pareigas pasiūlyti ir kad jis turėjo pirmenybės teisę gauti pasiūlymą užimti šias pareigas. Tačiau, pasak teisėjų kolegijos, į bylą buvo pateikta lentelė „Aplinkos apsaugos agentūros laisvų pareigybių analizė“, kurioje pažymėta, jog 2015 m. lapkričio 12 d. pareigos (pareigybės kodas 57-7T) buvo pasiūlytos R. V., tačiau 2015 m. lapkričio 26 d. ji buvo atleista iš pareigų jos prašymu, o 2015 m. gruodžio 16 d. paskelbtas konkursas užimti šias pareigas (2016 m. sausio 7 d. įdarbintas konkursą laimėjęs kitas asmuo). Taigi atsakovas apie tai, kad R. V. pareigų (pareigybės kodas 57-5T) neužims, sužinojo 2015 m. lapkričio 26 d. ir daugiau niekam iš Agentūroje buvusių tarnautojų šių pareigų nepasiūlė. Pareiškėjas atsisakymą užimti paskutines pasiūlytas pareigas pateikė 2015 m. lapkričio 27 d., tačiau atsakovui nepasiūlius atsilaisvintų pareigų (pareigybės kodas 57-5T), 2015 m. lapkričio 30 d. buvo atleistas iš valstybės tarnybos.

26. Procesą administracinėje byloje atnaujinusi teisėjų kolegija nustatė, kad administracinės bylos Nr. eA-3672-525/2017 aplinkybės labai panašios į administracinės bylos Nr. A⁴⁹²-59/2013 aplinkybes, tačiau jų teisinis vertinimas iš esmės skyrėsi. Tai leido konstatuoti, jog yra Administracinių bylų teisenos įstatymo 156 straipsnio 2 dalies 12 punkte nustatytas pagrindas atnaujinti procesą administracinėje byloje (kai būtina užtikrinti vienodos administracinių teismų praktikos formavimą).

Išplėstinė teisėjų kolegija

konstatuoja:

VI.

27. Nagrinėjamoje administracinėje byloje ginčas kyla valstybės tarnybos teisinių santykių srityje, susijusioje su valstybės tarnautojo atleidimu iš valstybės tarnybos Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 9 punkto pagrindu (kai panaikinama valstybės tarnautojo pareigybė).

28. Pareiškėjas I. L. kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2015 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. AP-403 (I t., b. l. 16) 1 punktą, kuriuo jis atleistas iš Agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigų, ir grąžinti jį į ankstesnes pareigas.

Dėl administracinės bylos nagrinėjimo ribų

29. Ši byla apeliacine tvarka iš naujo nagrinėjama atnaujinus procesą administracinėje byloje Nr. eA-3672-525/2017. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 164 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad jeigu skundžiami teismo sprendimas ar nutartis buvo priimti nagrinėjant bylą apeliacine tvarka, atnaujinus procesą bylos nagrinėjimas iš naujo vyksta apeliacinio proceso tvarka. Vadovaudamasis šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nurodytomis taisyklėmis, teismas atnaujintą bylą nagrinėja neperžengdamas ribų, kurias apibrėžia proceso atnaujinimo pagrindai (ABTĮ 164 str. 3 d.). Šiuo aspektu Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje nuosekliai laikomasi nuostatos, jog bylos, kurioje procesas atnaujintas, ypatybė yra ta, kad nagrinėjant tokias bylas, būtina atsižvelgti į nutartyje atnaujinti procesą apibrėžtas proceso atnaujinimo ribas (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2015 m. liepos 9 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1611-662/2015, išplėstinės teisėjų kolegijos 2016 m. birželio 22 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-3771-520/2016). Atnaujinus procesą byloje, teismas bylą iš naujo nagrinėja neperžengdamas ribų, kurias apibrėžia proceso atnaujinimo pagrindai, t. y. teismas patikrina teismo sprendimo (nutarties) teisėtumą ir pagrįstumą ta apimtimi ir tokiais pagrindais, kurie yra nustatyti teismo nutartyje atnaujinti procesą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2015 m. kovo 16 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1433-146/2015, išplėstinės teisėjų kolegijos 2014 m. vasario 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-993/2014).

30. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. rugsėjo 1 d. nutartimi procesas šioje apeliacine tvarka išnagrinėtoje byloje buvo atnaujintas nustatčius įrodymus, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2017 m. birželio 14 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. eA-3672-525/2016, tenkindamas atsakovo Aplinkos apsaugos agentūros apeliacinį skundą ir priimdamas naują sprendimą, kuriuo pareiškėjo I. L. skundą atmetė, padarė esminį, neteisėtam sprendimui priimti galėjusį turėti įtakos materialiosios teisės pažeidimą, taikant Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalį. Esminis materialiosios teisės normos pažeidimas konstatuotas iš esmės dėl to, jog bylą apeliacine tvarka išnagrinėjęs Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas neatsižvelgė į byloje esančius duomenis, jog iki pareiškėjo pareigybės panaikinimo, įstaigoje buvo laisvos Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigos (pareigybės kodas 57-7T), tačiau pareiškėjui jos nebuvo pasiūlytos. Procesas administracinėje byloje atnaujintas taip pat dėl to, jog apeliacine tvarka išnagrinėtos administracinės bylos aplinkybės labai panašios į administracinės bylos Nr. A⁴⁹²-59/2013 aplinkybes, tačiau jų teisinis vertinimas iš esmės skyrėsi.

31. Atsižvelgiant į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. rugsėjo 1 d. nutartyje nustatytus proceso atnaujinimo pagrindus ir ribas, nagrinėjant šią administracinę bylą, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. birželio 14 d. sprendimas bus tikrinamas jo teisėtumo aspektu tiek, kiek tai susiję su Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalies taikymu konkrečioje situacijoje bei vienodos teismų praktikos užtikrinimu taikant paminėtą teisės normą teisinių bei faktinių aplinkybių aspektu analogiškose bylose.

32. Pažymėtina, kad teismuose nagrinėjant bylas dėl atleidimo iš valstybės tarnybos Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 9 punkto pagrindu teisėtumo, tikrinamas pareigybės panaikinimo realumas bei garantijos būti perkeltam į kitas pareigas užtikrinimas. Bylą

apeliacine tvarka nagrinėjęs Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas konstatavo, jog pareiškėjo pareigybė (Taršos prevencijos ir leidimų departamento Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiasis specialistas (A lygio 11 kategorija, kodas 43-4T) buvo realiai panaikinta. Procesas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. rugsėjo 1 d. nutartimi dėl šios dalies neatnaujintas, todėl dėl minėto aspekto nagrinėjant šią administracinę bylą nepasisakoma.

33. Šioje byloje sprendžiama, ar Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. rugsėjo 1 d. nutartyje įvardyta aplinkybė – duomenų apie iki pareiškėjo pareigybės panaikinimo atsilaisvinusias pareigas buvimas – galėjo paveikti apeliacine tvarka priimto teismo sprendimo teisėtumą.

Dėl garantijos tęsti tarnybą užtikrinimo

34. Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, įtvirtinta, kad karjeros valstybės tarnautojas, kurio pareigybė naikinama, paskiriamas į kitas to paties lygio ir kategorijos karjeros valstybės tarnautojo pareigas, o jei tokių pareigų nėra ir valstybės tarnautojas sutinka, – į žemesnės kategorijos pareigas. Jei iki pareigybės panaikinimo karjeros valstybės tarnautojas į kitas pareigas nepaskiriamas, jis iš pareigų atleidžiamas.

35. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje taikant bei aiškinant Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalį, nurodyta, kad įstatymų leidėjas imperatyviai įpareigoja darbdavį (valstybės tarnautoją į pareigas priimančią asmenį) atleidžiamam valstybės tarnautojui siūlyti kitas (laisvas) pareigas, o šiam tarnautojui sutikus – paskirti į to paties lygio ir kategorijos pareigas, o jei tokių nėra – žemesnės kategorijos pareigas, kurias jis yra tinkamas užimti (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2012 m. gruodžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-1966/2012, 2017 m. spalio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-4442-261/2017). Institucija (įstaiga) turi pareigą būti aktyvi teikiant tarnautojui siūlymus užimti tokias laisvas karjeros valstybės tarnautojo pareigas, kurias šis tarnautojas, atsižvelgiant į pareigybės aprašyme nustatytus bendruosius ir specialiuosius reikalavimus, galėtų užimti. Darbdavys turi pareigą valstybės tarnautojui, kurio pareigybė naikinama, teikti informaciją apie visas laisvas ir naujai steigiamas pareigybes, kurias, paisant nustatytų bendrųjų ir specialiųjų reikalavimų, šis karjeros valstybės tarnautojas galėtų užimti (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2013 m. liepos 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-272/2013).

36. Valstybės tarnautojo, kurio pareigybė naikinama, garantiją būti perkeltam į kitas pareigas, be kita ko, apima asmens teisę disponuoti atitinkama informacija, kuri jam yra reikalinga šiai garantijai realizuoti. Tai pirmiausiai implikuoja valstybės tarnautojo, kurio pareigybė naikinama, teisę domėtis institucijoje esančiomis laisvomis ar naujai steigiamomis karjeros valstybės tarnautojų pareigomis, susipažinti su vykdomais struktūriniais (organizaciniais) pertvarkymais bei kita informacija, susijusia su užimamos pareigybės naikinimu. Turi būti užtikrinama ir sąžiningai savo teisėmis besinaudojančio tokio valstybės tarnautojo galimybė teikti visą informaciją (duomenis) apie turimą išsilavinimą, bendruosius ir specialiuosius gebėjimus, specialiąsias teises ir pan., jei šis tarnautojas žino (ar gali žinoti), kad darbdavys (valstybės tarnautoją į pareigas priimančias asmuo) tokių duomenų neturi. Iš tiesų paprastai institucija (įstaiga) disponuoja tokia informacija apie karjeros valstybės tarnautoją, kokią jai šis pateikia, todėl tarnautojas, kurio pareigybė naikinama ir kuriam buvo tinkamai apie tai (pareigybės naikinimą) pranešta, turi būti aktyvus teikdamas minėtus duomenis (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2013 m. liepos 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-272/2013).

37. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje taip pat pažymima, kad jeigu tarnautojas pretenduoja užimti pareigybes, kurioms jų aprašyme yra nustatyti specialūs reikalavimai, Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalyje nustatyta garantija gali būti ribojama tokio tarnautojo dalykinių savybių atitikimu specialiųjų reikalavimų kriterijams, t. y. ši garantija galės būti taikoma tik tuo atveju, jei tarnautojo dalykinės savybės atitiks pareigybes, kurią tarnautojas pretenduoja užimti, aprašyme nustatytus specialiuosius reikalavimus (Lietuvos

vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. gegužės 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-1743/2009, 2014 m. gegužės 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵²-1040/2014, 2017 m. lapkričio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-5104-662/2017).

38. Dėl kitų pareigų siūlymo Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje nurodoma, kad siūloma gali būti tiek individualiai, tiek ir suteikiant informaciją apie laisvas vietas, sudarant sąlygas įspėtam apie atleidimą valstybės tarnautojui pareikšti norą būti perkeltam, svarstant darbuotojo iniciatyvą dėl perkėlimo (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. spalio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-4442-261/2017, 2017 m. lapkričio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-4927-662/2017). Kaip matyti, valstybės įstaiga (institucija) siūlymą perkelti į kitas pareigas valstybės tarnautojui gali pateikti tiek individualiai (pasiūlymą adresuojant konkrečiam valstybės tarnautojui ir nurodant konkrečias pareigas), tiek bendrai visiems tos įstaigos (institucijos) valstybės tarnautojams, kurių pareigybės naikinamos, pateikiant pasiūlymą viešu būdu (pvz., valstybės įstaigos internetiniame puslapyje, vidinėse informacinėse sistemose, kt.). Tačiau išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, kad jeigu siūlymas teikiamas viešu būdu bendrai visiems valstybės tarnautojams, turi būti užtikrinama valstybės tarnautojo, kurio pareigybė naikinama, teisė gauti tiek informacijos, kad valstybės tarnautojas galėtų efektyviai įgyvendinti savo teisę teikti kandidatūrą užimti konkrečias kitas pareigas. Tai reiškia, kad iš aptariamu būdu teikiamo pasiūlymo turi būti aišku, kurios valstybės įstaigoje (institucijoje) įsteigtos (steigiamos) pareigybės yra laisvos, kokie specialieji reikalavimai yra taikomi šioms pareigybėms, kokios funkcijos joms priskiriamos, kita reikalinga informacija (pvz., iki kada ir kam pateikti atsakymą). Taigi valstybės tarnautojo iniciatyva dėl konkrečių pareigų užėmimo Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalies prasme priklauso nuo to, ar valstybės įstaiga (institucija) sudarė sąlygas valstybės tarnautojui jo įspėjimo apie atleidimą iš valstybės tarnybos laikotarpiu žinoti apie laisvas jo kvalifikaciją ir įgūdžius atitinkančias pareigas ir pareikšti pageidavimą užimti konkrečias pareigas. Šios nuostatos dėl kitų pareigų siūlymo per visą įspėjimo laiką turi būti vertinamos ir taikomos, atsižvelgiant į konkrečios bylos faktines aplinkybes bei bendruosius teisingumo, sąžiningumo ir protingumo reikalavimus.

39. Apibendrinus darytina išvada, kad Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos valstybės tarnautojo garantijos tęsti tarnybą užtikrinimas siejamas su šių aplinkybių visuma: iki valstybės tarnautojo pareigybės panaikinimo valstybės institucijoje (įstaigoje) yra laisvos (atsiranda laisvos) pareigos; valstybės tarnautojas yra tinkamas šias pareigas užimti (atitinka pareigybės aprašyme nustatytus bendruosius ir specialiuosius reikalavimus); šios pareigos tinkamai pasiūlomos valstybės tarnautojui, kurio pareigybė naikinama; valstybės tarnautojui sutikus, jis paskiriamas eiti šias pareigas.

40. Šiame kontekste pažymėtina, kad nagrinėjant bylas dėl galbūt neteisėto atleidimo iš valstybės tarnybos, įrodinėjimo našta, kad atleidimas buvo teisėtas *inter alia* (lot. be kita ko) buvo užtikrinta valstybės tarnautojo, kurio pareigybė naikinama, garantija būti paskirtam į kitas pareigas, tenka atsakovui (valstybės įstaigai (institucijai), iš kurios atleistas valstybės tarnautojas) (pvz., žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006 m. gruodžio 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶-2160/2006).

41. Nagrinėjamu atveju į bylą yra pateikta lentelė „Aplinkos apsaugos agentūros laisvų pareigybių analizė“ (II t., b. l. 69–70), kurioje nurodyta informacija apie įstaigoje esančias laisvas pareigybes 2015 m. lapkričio 30 d. ir 2015 m. gruodžio 1 d. Šioje lentelėje pažymėta, kad Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigos (pareigybės kodas 57-7T) 2015 m. lapkričio 12 d. buvo pasiūlytos R. V.. Taip pat pažymėta, kad ji buvo atleista iš pareigų 2015 m. lapkričio 26 d. jos prašymu. Konkursas paskelbtas 2015 m. gruodžio 16 d. Konkursą laimėjo K. S., kuri įdarbinta nuo 2016 m. sausio 7 d. Byloje taip pat yra įstaigos struktūros išrašas (data – 2015 m. gruodžio 1 d.) (V t., b. l. 31–36), iš kurio matyti, kad nurodytą datą (2015 m. gruodžio 1 d.) Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigos (pareigybės kodas 57-7T) buvo laisvos.

42. Byloje taip pat nustatyta, kad pareiškėjui Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2015 m. rugsėjo 17 d. pranešimu Nr. 13TP-155 (I t., b. l. 19) pareiškėjas, be kita ko, informuotas, kad nuo 2015 m. gruodžio 1 d. bus panaikinta Agentūros Taršos prevencijos ir leidimų

departamento Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybė (A lygio 11 kategorija, kodas 43-4T). Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2015 m. spalio 1 d. įsakymu Nr. AV-267 (I t., b. l. 33–51) ir 2015 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. AV-317 (I t., b. l. 59–60) atlikti atsakovo įstaigos vidaus struktūros pertvarkymai. Pareiškėjui 2015 m. lapkričio 12 d. buvo pasiūlyta užimti Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigas (A lygis 10 kategorija, kodas 57-6T) (I t., b. l. 18) ir 2015 m. lapkričio 23 d. pasiūlyta užimti Poveikio aplinkai vertinimo departamento Vilniaus skyriaus vyriausiojo specialisto pareigas (A lygis 11 kategorija, kodas 65-6T) (I t., b. l. 17). Šių pasiūlymų pareiškėjas 2015 m. lapkričio 20 d. pranešimu (I t., b. l. 81) ir 2015 m. lapkričio 27 d. pranešimu (I t., b. l. 82) atsisakė.

43. Vertinant šių faktinių aplinkybių visumą, darytina išvada, jog iki panaikinant pareiškėjo pareigybę (2015 m. lapkričio 30 d.), Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigos (pareigybės kodas 57-7T) nebuvo užimtos ir niekam kitam pasiūlytos. Vadinasi, atsakovas, 2015 m. lapkričio 27 d. turėdamas informaciją apie tai, kad pareiškėjas nesutinka eiti pasiūlytą Poveikio aplinkai vertinimo departamento Vilniaus skyriaus vyriausiojo specialisto pareigų, o R. V., kuriai buvo pasiūlytos Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigos (pareigybės kodas 57-7T), 2015 m. lapkričio 26 d. buvo atleista iš tarnybos, turėjo galimybę Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigas (pareigybės kodas 57-7T) pasiūlyti pareiškėjui ir esant pareiškėjo sutikimui paskirti jį eiti šias pareigas.

44. Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad pareiškėjas atitinka Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybei (pareigybės kodas 57-7T) keliamus specialiuosius reikalavimus. Pritardama šiai išvadai, išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, kad Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybei (A lygis 11 kategorija, kodas 57-7T) yra nustatyti mažesni specialieji reikalavimai, nei Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybei (A lygis 10 kategorija, kodas 57-6T), kurios buvo siūlomos pareiškėjui 2015 m. lapkričio 12 d. Palyginus šių pareigybių aprašymus, matyti, kad pareigybei, kurios kodas 57-7T, nustatytas žemesnis anglų kalbos lygmuo (B1), bei nereikalaujama būti susipažinusi su 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo. Šiuo aspektu svarbu tai, kad atsakovas nenurodė jokio konkretaus Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybei (A lygis 11 kategorija, kodas 57-7T) nustatyto specialaus reikalavimo, kurio pareiškėjas neatitinka. Pažymėtina ir tai, jog funkcijos, priskirtos pareiškėjo iki struktūrinių pertvarkymų eitoms Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigoms (A lygio 11 kategorija, kodas 43-4T), iš esmės sutapo su Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybei (A lygis 11 kategorija, kodas 57-7T) nustatytomis funkcijomis ir netgi buvo platesnio, įvairesnio pobūdžio.

45. Atsakovo argumentas, kad Agentūra pareiškėjui pasiūlyti Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigas (A lygis 11 kategorija, kodas 57-7T) neturėjo pakankamai laiko (lapkričio 28 ir 29 d. buvo poilsio dienos) nagrinėjamu atveju nėra reikšmingi, kadangi atsakovui tenka atsakomybė už tinkamą struktūrinių pertvarkymų planavimą ir įgyvendinimą, juolab kad Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybei (A lygis 10 kategorija, kodas 57-6T), kurios prieš tai buvo siūlomos pareiškėjui, nustatyti specialieji reikalavimai iš esmės sutapo su Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybei (A lygis 11 kategorija, kodas 57-7T) nustatytaisiais. Atsakovo teiginys, kad jis turėjo patikrinti, ar pareiškėjas atitinka Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigoms (A lygis 11 kategorija, kodas 57-7T) nustatytą specialųjį reikalavimą – turėti dalykines savybes ir praktinius įgūdžius gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijų išdavimo, licencijuotų gamintojų ir importuotojų organizacijų licencijuojamos veiklos reikalavimų kontrolės funkcijoms vykdyti – yra neteisingas, kadangi tokio specialaus reikalavimo Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašyme (pareigybės kodas 57-7T) nėra nustatyta.

46. Dėl pasiūlymo užimti kitas atsakovo įstaigoje esančias pareigas pateikimo pareiškėjui atsakovas nurodo, kad jis be individualių pasiūlymų pareiškėjui informaciją apie laisvas pareigybes patalpino įstaigos internetinėje svetainėje skiltyje „Darbo ir studentų praktikos skelbimai“ bei Valstybės tarnybos departamento interneto svetainėje, informacija apie numatomas įsteigti pareigybes taip pat buvo patalpinta Vieningoje dokumentų valdymo sistemoje registre

„Direktoriaus įsakymų veiklos klausimais registras 2015“. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, nurodytos aplinkybės nepatvirtina, kad atsakovas, atsižvelgiant į kriterijus, pateiktus nutarties 38 punkte, tinkamai pasiūlė pareiškėjui užimti Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigas (A lygis 11 kategorija, kodas 57-7T), kadangi byloje nėra įrodymų, kad informacija apie laisvas pareigybes su išsamiais jų aprašymais pareiškėjo išpėjimo apie atleidimą iš valstybės tarnybos laikotarpį buvo patalpinta atsakovo ir / ar Valstybės tarnybos departamento internetinėje svetainėje. Pareiškėjo teiginys, jog informacija apie tai, kad pareigos (pareigybės kodas 57-7T) yra laisvos minėtose interneto svetainėse buvo patalpinta ne anksčiau kaip 2015 m. gruodžio 16 d. (t. y. jau atleidus pareiškėją iš valstybės tarnybos), byloje taip pat nebuvo paneigtas. Priešingai, atsakovas, procesiniuose dokumentuose argumentuodamas poziciją, jog pareiškėjas galėjo dalyvauti paskelbtuose konkursuose, nurodė, kad informacija apie organizuojamą konkursą į aptariamą pareigybę (kodas 57-7T) buvo paskelbta 2015 m. gruodžio 16 d., t. y. po pareiškėjo atleidimo. Atsakovo pateiktame „Direktoriaus įsakymų veiklos klausimais registre 2015“ (VI t., b. l. 153–154), kuris buvo patalpintas atsakovo vieningoje dokumentų valdymo sistemoje 2015 m. spalio 1 d., neatsispindi informacija apie laisvas atsakovo įstaigoje esančias pareigybes, kurias galėtų užimti pareiškėjas. Atsakovo byloje įrodinėjama aplinkybė, jog pareiškėjas žinojo apie tai, kad Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigos (A lygis 11 kategorija, kodas 57-7T) yra laisvos, nagrinėjamu nėra reikšminga, kadangi byloje nenustatyta, jog pareiškėjui 2015 m. lapkričio 27 d. (kai pareiškėjas pateikė atsakymą, jog nesutinka užimti Poveikio aplinkai vertinimo departamento Vilniaus skyriaus vyriausiojo specialisto pareigas) ar anksčiau buvo pateikta informacija apie laisvą Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybę (pareigybės kodas 57-7T).

47. Dėl vertinimo, kad pareiškėjas atsisakė atsakovo siūlytų pareigų, pažymėtina, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra konstatavęs – pareiškėjo atsisakymas užimti siūlytas pareigas, neleidžia daryti išvados, jog atsakovas, vykdydamas struktūrinius pertvarkymus, neprivalo siūlyti pareiškėjui visų laisvų pareigybių, kurias jis (pareiškėjas) buvo tinkamas užimti (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. sausio 6 d. sprendimas administracinėje byloje A-3631-520/2015). Be to, Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalyje numatytos garantijos turinys turi būti aiškinamas kaip institucijos visų esamų galimybių valstybės tarnautojui paskirti į kitas pareigas išnaudojimas ir neturi būti suprantamas kaip institucijos išimtinai formali pareiga pateikti tik vieną pasiūlymą (2013 m. liepos 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-59/2013). Išplėstinė teisėjų kolegija nagrinėjamu atveju neturi pagrindo skirtingai vertinti suformuotos teismų praktikos, todėl priežastys, kodėl pareiškėjas nesutiko užimti jam siūlytas pareigas, priešingai nei teigia atsakovas, nėra reikšmingos sprendžiant klausimą, ar atsakovas tinkamai įgyvendino Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus.

48. Įvertinusi byloje nustatytas faktines aplinkybes bei atsižvelgdama į nurodytus argumentus, išplėstinė teisėjų kolegija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta garantija tęsti tarnybą (valstybės tarnautojo sutikimu užimti kitas pareigas) nebuvo užtikrinta, kadangi išpėjimo apie naikinamas pareigas bei atleidimą iš valstybės tarnybos laikotarpiu pareiškėjui nebuvo pasiūlytos tuo metu laisvos Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigos (A lygis 11 kategorija, kodas 57-7T), kurių pareigybės aprašyme nustatytus specialiuosius reikalavimus jis atitiko. Nepasiūlius šių pareigų pareiškėjui, nebuvo užtikrinta Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta karjeros valstybės tarnautojo, kurio pareigybė naikinama, garantija būti paskirtam į kitas to paties lygio ir kategorijos karjeros valstybės tarnautojo pareigas.

49. Siūlymo užimti laisvas (esamas ar numatomas) karjeros valstybės tarnautojo pareigas, kurias jis yra tinkamas užimti, nepateikimas ir (ar), esant šio tarnautojo sutikimui, jo nepaskyrimas į šias pareigas, paprastai yra savarankiškas pagrindas tokio tarnautojo atleidimą pripažinti neteisėtu (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2013 m. liepos 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-272/2013, 2016 m. sausio 6 d. sprendimas administracinėje byloje A-3631-520/2015). Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalies norma yra esminė valstybės tarnautojų teisių ir interesų apsaugos požiūriu, todėl ją pažeidus valstybės tarnautojo atleidimas pripažįstamas neteisėtu (Lietuvos vyriausiojo administracinio

teismo 2011 m. sausio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶²-340/2011). Narinėjamu atveju nustatytas Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalies pažeidimas sudaro savarankišką pagrindą pripažinti pareiškėjo atleidimą iš valstybės tarnybos (Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2015 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. AP-403 1 punktą) neteisėtu.

50. Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje yra sprendęs iš esmės analogišką situaciją, kuomet atleidimas iš valstybės tarnybos buvo pripažintas neteisėtu, nustačius, jog pareiškėjui likus vienai dienai iki pareigybės panaikinimo atsisakius pasiūlymo užimti kitas pareigas, nebuvo pasiūlytos pareiškėjo kvalifikaciją atitinkančios kitos trys laisvos pareigybės (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. liepos 4 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-59/2013). Tai, kad nagrinėjamoje byloje keliamas klausimas ir dėl tinkamo pasiūlymo pareiškėjui užimti kitas pareigas (Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigas (A lygis 11 kategorija, kodas 57-7T) pateikimo bei pareiškėjo elgesio atsisakant pirmiau siūlytų pareigų įtakos vertinant darbdavio pareigas pagal Valstybės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 1 dalį, neturi reikšmės, kadangi, kaip konstatuota nutarties 46 ir 47 punktuose, pareiškėjas apie laisvą pareigybę nebuvo tinkamai informuotas, o jo atsisakymas užimti pirmiau siūlytas pareigas neatleido atsakovo nuo atsakomybės siūlyti ir kitas laisvas pareigas, kurių specialiuosius reikalavimus jis atitiko. Teismai, priimdami sprendimus atitinkamų kategorijų bylose, yra saistomi savo pačių sukurtų teisės aiškinimo taisyklių (Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 33 str. 4 d.). Administracinių bylų teisenos įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad vienodą administracinių teismų praktiką aiškinant ir taikant įstatymus bei kitus teisės aktus formuoja Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas. Atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjama administracinė byla pagal savo faktines aplinkybes ir taikytinas teisės normas iš esmės yra identiška minėtai Lietuvos vyriausiojo administracinio administracinei bylai Nr. A⁴⁹²-59/2013, išplėstinė teisėjų kolegija, siekdama užtikrinti jurisprudencijos tęstinumą, neturi pagrindo analogiškos situacijos spręsti kitaip.

51. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, išplėstinė teisėjų kolegija konstatuoja, kad Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. vasario 15 d. sprendimas, kuriuo panaikintas Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2015 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. AP-403 „D. I. L. atleidimo iš einamų pareigų“ 1 punktas, šioje dalyje yra teisėtas.

Dėl pareiškėjo pažeistų teisių gynimo būdo

52. Valstybės tarnybos įstatyme nėra nustatyti teisiniai padariniai, kai valstybės tarnautojo atleidimas iš pareigų pripažįstamas neteisėtu. Darbo santykius ir socialines garantijas reglamentuojantys įstatymai bei kiti teisės aktai valstybės tarnautojams taikomi tiek, kiek jų statuso ir socialinių garantijų nereglamentuoja Valstybės tarnybos įstatymas (Valstybės tarnybos įstatymo 5 str.). Tokiais atvejais sistemiškai su Valstybės tarnybos įstatymu taikomos neteisėto atleidimo iš darbo pasekmes reglamentuojančios Darbo kodekso nuostatos (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. vasario 17 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A62-773/2011, 2016 m. gruodžio 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-4600-520/2016).

53. Darbo kodekso 300 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad jeigu darbuotojas buvo atleistas iš darbo be teisėto pagrindo ar pažeidžiant įstatymų nustatytą tvarką, teismas grąžina jį į pirmesnę darbą ir priteisia jam vidutinį darbo užmokestį už visą priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo iš darbo dienos iki teismo sprendimo įvykdymo dienos arba darbo užmokesčio skirtumą už šį laikotarpį, jeigu darbuotojas buvo įsidarbinęs kitoje darbovietėje. To paties straipsnio 4 dalis įtvirtina, kad jeigu teismas nustato, kad darbuotojas į pirmesnę darbą negali būti grąžinamas dėl ekonominių, technologinių, organizacinių ar panašių priežasčių arba dėl to, kad jam gali būti sudarytos nepalankios sąlygos dirbti, tai priima sprendimą pripažinti darbo sutarties nutraukimą neteisėtu ir priteisia darbuotojui šio Kodekso 140 straipsnio 1 dalyje nustatyto dydžio išėtinę išmoką ir vidutinį darbo užmokestį už priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo iš darbo iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos arba darbo užmokesčio skirtumą už šį laikotarpį, jeigu darbuotojas buvo įsidarbinęs kitoje darbovietėje. Šiuo atveju laikoma, kad darbo sutartis yra nutraukta teismo sprendimu nuo jo įsiteisėjimo dienos.

54. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje laikomasi pozicijos, kad kai teismas nustato, jog valstybės tarnautojo atleidimas iš valstybės tarnybos yra neteisėtas, tai kiekvienu atveju privalo išspręsti neteisėto atleidimo iš darbo padarinių klausimą, atsižvelgiant į tai, kuris iš Darbo kodekso 300 straipsnio 3 ir 4 dalyje numatytų valstybės tarnautojo teisių gynimo būdų konkrečiu atveju taikomas, privalo priteisti jam įstatymo nurodytas išmokas, nepaisant to, yra pareikštas toks prašymas ar ne (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. sausio 8 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵²⁰-3147/2012, išplėstinės teisėjų kolegijos 2017 m. vasario 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1053-662/2017). Teismai, parinkdami vieną iš šių alternatyvių valstybės tarnautojo teisių gynimo būdų, turi savo pasirinkimą argumentuotai pagrįsti ir siekti, kad priimtu sprendimu būtų užtikrinta darbuotojų (tarnautojų) teisių apsauga ir įvykdytas socialinis teisingumas, šie teisių gynimo būdai yra skirti pirmiausia darbuotojų (tarnautojų) interesams ginti (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. vasario 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-329/2013, 2016 m. gruodžio 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-4600-520/2016).

55. Pirmosios instancijos teismas, grąžindamas pareiškėją į Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto, karjeros valstybės tarnautojo (A lygis, 11 kategorija, pareigybės kodas 43-4T) pareigas ir priteisdamas pareiškėjo naudai už priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo iš tarnybos dienos iki teismo sprendimo priėmimo dienos įskaitytinai 7 347,41 Eur, neatskaičius mokesčių, o nuo 2017 m. vasario 15 d. iki teismo sprendimo įsiteisėjimo – po 31,27 Eur už kiekvieną darbo dieną, taikė Darbo kodekso 300 straipsnio 3 dalį.

56. Išplėstinė teisėjų kolegija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju yra pagrindas pareiškėjo pažeistas teises ginti kitokiu būdu. Kilusio ginčo aplinkybės (pareiškėjas pirmosios instancijos teisme teigė, jog jo eitų pareigų kvalifikacinė kategorija sumažinta ir jis atleistas, siekiant su juo susidoroti, kadangi jis teikė skundus dėl atsakovo vadovo pavaduotojo veiksmų) leidžia teigti, jog atsakovą ir pareiškėją sieja konfliktiniai santykiai. Tokia faktinė situacija rodo, kad grąžinus pareiškėją į Aplinkos apsaugos agentūrą, jam gali būti sudarytos nepalankios sąlygos dirbti. Todėl vertinant šioje byloje susiklosčiusią situaciją ir siekiant, kad teismo sprendimu būtų užtikrinta pareiškėjo teisių apsauga bei įvykdytas socialinis teisingumas, šiuo atveju pareiškėjo teisės gintinos ne jį grąžinant į valstybės tarnybą, bet Darbo kodekso 300 straipsnio 4 dalyje nurodytu alternatyviu pažeistų teisių gynimo būdu. Pažymėtina, kad Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje darbdavio ir darbuotojo konfliktiniai santykiai siejami su galimybe teismui taikyti alternatyvų darbuotojo pažeistų teisių gynimo būdą, t. y. darbuotojo negražinimą į darbą ir kompensacijos priteisimą (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. liepos 25 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-418/2013, taip pat Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. kovo 14 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-2611-146/2016).

57. Pareiškėjo pažeistų teisių neteisėtai atleidus iš valstybės tarnybos gynimo būdo (neteisėtų padarinių šalinimo būdo) parinkimas, atsižvelgiant į Darbo kodekso 300 straipsnį, yra teismo diskrecija, kuri įgyvendinama, vertinant byloje susiklosčiusių aplinkybių visumą ir atsižvelgiant į siekį veiksmingai apginti valstybės tarnautojo teises. Minėta, kad būtent teismas, nagrinėdamas bylą dėl atleidimo iš darbo (tarnybos) pripažinimo neteisėtu, ir nustatęs, kad darbuotojo (tarnautojo) atleidimas iš darbo (tarnybos) neteisėtas, kiekvienu atveju privalo išspręsti neteisėto atleidimo iš darbo (tarnybos) padarinių klausimą, atsižvelgiant į tai, kuris iš Darbo kodekso 300 straipsnio 3 ir 4 dalyje numatytų darbuotojo (tarnautojo) teisių gynimo būdų konkrečiu atveju taikomas, bei privalo priteisti darbuotojui (tarnautojui) įstatymo nurodytas išmokas, nepaisant to, yra pareikštas toks prašymas ar ne (žr. nutarties 54 punktą, taip pat Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. liepos 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-3964-520/2017). Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad bylą dėl atleidimo iš darbo pripažinimo neteisėtu nagrinėjantis teismas nėra saistomas darbuotojo (ieškovo) nurodyto ieškinio dalyko: nustatęs, kad tenkinti pareikštą reikalavimą visa apimtimi nėra pagrindo, teismas gali savo iniciatyva, kai yra pagrindas, taikyti alternatyvų darbuotojo darbo teisių gynimo būdą. Aplinkybes, reikšmingas Darbo kodekso 300 straipsnio 4 dalies taikymui, teismas turi nagrinėti nepriklausomai nuo to, ar kuri nors iš proceso šalių jomis remiasi kaip savo reikalavimų ar atsikirtimų pagrindu

(Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-137-701/2016). Atsižvelgiant į tai, šiuo teismo procesiniu sprendimu parinktas pareiškėjo pažeistų teisių gynimo būdas atitinka Administracinių bylų teisenos įstatymo 88 straipsnio 4 punkte nustatytą teismo sprendimų rūšį (išspręsti ginčą kitu įstatymų nustatytu būdu) ir nereiškia jo padėties pabloginimo.

58. Sprendžiant dėl išeitinės išmokos pareiškėjui ir atlyginimo už priverstinės pravaikštos laikotarpį iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos pagal Darbo kodekso 300 straipsnio 4 dalį, pažymėtina, kad valstybės tarnautojams mokamų išeitinių išmokų ir kompensacijų dydį reglamentuoja Valstybės tarnybos įstatymo 41 straipsnis, kurio 2 dalyje įtvirtinta, jog „pagal šio įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 9 punktą [valstybės tarnautojo pareigybė panaikinama] atleidžiamam iš pareigų valstybės tarnautojui išmokama iki pareigybės panaikinimo jo gauto vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka, atsižvelgiant į valstybės tarnautojo tarnybos valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje stažą: 1) iki penkerių metų – 2 mėnesių; <...>“. Pareiškėjo tarnybos Aplinkos apsaugos agentūroje stažas buvo iki penkerių metų (Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2014 m. vasario 14 d. įsakymas Nr. AP-69 dėl I. L. priėmimo į karjeros valstybės tarnautojo pareigas (VI t., b. l. 160), todėl jam priklauso dviejų mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka, kurią atleidžiant pareiškėją iš valstybės tarnybos Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2015 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. AP-403 „D. I. L. atleidimo iš einamų pareigų“ 2 punktu nuspręsta jam išmokėti. Iš Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktos pažymos (VI t., b. l. 141) matyti, kad atsakovas 2015 m. gruodžio 1 d. ir 2016 m. sausio 1 d. deklaravo pareiškėjui mokėtinas sumas (po 656,67 Eur). Ši suma atitinka pareiškėjo mėnesio vidutinį darbo užmokestį, apskaičiuotą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr. 650 patvirtintą Darbuotojo, valstybės tarnautojo ir žvalgybos pareigūno vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašą. Ginčo dėl šios Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2015 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. AP-403 dalies byloje nėra, todėl išplėstinė teisėjų kolegija toliau sprendžia dėl vidutinio darbo užmokesčio už priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo iš darbo iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

59. Pagal Darbo kodekso 300 straipsnį priteisiamas vidutinis darbo užmokestis apskaičiuojamas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr. 650 patvirtinto Darbuotojo, valstybės tarnautojo ir žvalgybos pareigūno vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos apraše nustatytą tvarką (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. gegužės 31 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-1570/2012, 2016 m. rugpjūčio 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-4286-520/2016, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. gruodžio 30 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-562/2011, 2017 m. rugpjūčio 3 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-326-684/2017).

60. Pagal šio aprašo (2014 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. 1288 redakcija) 9 punktą, vidutinis darbo užmokestis apskaičiuojamas taip: darbuotojo vidutinis vienos darbo dienos užmokestis (apskaičiuotas pagal aprašą) dauginamas iš metinio vidutinio mėnesio darbo dienų skaičiaus (pagal darbuotojo ar įmonės darbo (pamainos) grafiką). Metinius darbo dienų koeficientus, metinius vidutinio mėnesio darbo dienų ir valandų skaičius kasmet tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. 2015 m. metinis vidutinis mėnesio darbo dienų skaičius, esant penkių darbo dienų savaitei, buvo 21 darbo diena (Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. A1-646 1.2 p.). Pareiškėjo mėnesio vidutinis darbo užmokestis atleidimo dieną – 656,67 Eur (31,27 Eur × 21 d. d.). Atsižvelgiant į socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytus 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. metinius vidutinio mėnesio darbo dienų skaičius (socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. A1-646 1.2 p., 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. A1-646 1.2 p., 2016 m. gruodžio 27 d. įsakymo Nr. A1-687 1.2 p.), pareiškėjo priverstinės pravaikštos laikotarpį (nuo atleidimo iš valstybės tarnybos iki šios nutarties priėmimo) sudarė 517 darbo dienos. Atsakovas pateikė duomenis, kad pareiškėjo vidutinis vienos dienos darbo užmokestis – 31,27 Eur (II t., b. l. 139–140). Vadinas, pareiškėjui priklauso 16 166,59 Eur (517 d. d. × 31,27 Eur) vidutinis darbo užmokestis už priverstinės pravaikštos laiką nuo 2015 m. lapkričio 30 d. iki

2017 m. gruodžio 19 d., neatskaičius su darbo santykiais susijusių privalomųjų mokesčių (įmokų). Iš Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktos pažymos (VI t., b. l. 141) matyti, kad pareiškėjas priverstinės pravaikštos laikotarpiu nebuvo įsidarbinęs kitoje darbovietėje. Byloje nenustatyta, kad ši kompensacija neatitinka bendrųjų teisingumo, sąžiningumo, proporcingumo principų ar paneigia šio instituto socialinę funkciją (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. gruodžio 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-4600-520/2016).

Dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo

61. Pareiškėjas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui pateikė prašymą priteisti iš atsakovo 522,50 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų dėl prašymo atnaujinti procesą parengimo ir pateikimo (išlaidos advokato pagalbai apmokėti (500,00 Eur) bei žyminis mokestis (22,50 Eur).

62. Administracinių bylų teisenos įstatymo 40 straipsnio 1 dalis nustato, kad proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos proceso šalies savo išlaidų atlyginimą. Pagal to paties straipsnio 5 dalį, proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę reikalauti atlyginti jai išlaidas advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti. <...> Atstovavimo išlaidų atlyginimo klausimas sprendžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

63. Civilinio proceso kodekso 98 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusių nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus ir teikiant konsultacijas. To paties straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl užmokesčio dydžio.

64. Išlaidų, patirtų rengiant ir pateikiant prašymą atnaujinti procesą, atlyginimo klausimas priklauso nuo administracinės bylos, kurioje procesas buvo atnaujintas, rezultatų (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2012 m. balandžio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-1746/2012). Nagrinėjamu atveju galutinis procesinis sprendimas šioje administracinėje byloje priimtas pareiškėjo naudai, todėl jam turi būti priteisiamos sprendžiant proceso atnaujinimo šioje administracinėje byloje klausimą patirtos atstovavimo ir kitos išlaidos.

65. Byloje pateikta sąskaita (Serija INV Nr. 17-07/01) bei 2017 m. liepos 17 d. mokėjimo nurodymas Nr. 175 patvirtina, kad pareiškėjas už advokatės teisinės paslaugas parengiant prašymą dėl proceso atnaujinimo sumokėjo 500,00 Eur. Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio 8.8 punkte nustatyta, kad maksimalus užmokesčio dydis už prašymą atnaujinti procesą yra 2,5. Teisinės paslaugos pareiškėjui suteiktos 2017 m. III ketvirtyje. Užpraėjusio ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje buvo 817,6 Eur (Rekomendacijų 7 p.), todėl maksimalus galimas priteisti užmokesčio dydis už prašymo atnaujinti procesą parengimą yra 2 044,00 Eur (817,6 × 2,5). Pareiškėjo prašoma priteisti 500,00 Eur suma neviršija minėtos maksimalios sumos ir atsižvelgiant į minėtų rekomendacijų 2 punktą, priteistina pareiškėjui. Iš viso pareiškėjo naudai iš atsakovo priteistina bylinėjimosi išlaidų sumą sudaro 522,50 Eur (500,00 Eur už advokatės pagalbą ir 22,50 Eur žyminiam mokesčiui už prašymą atnaujinti procesą).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 40 straipsnio 1 ir 5 dalimis, 144 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir 2 dalimi, 165 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir 2 dalimi, išplėstinė teisėjų kolegija

n u t a r i a:

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. birželio 14 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-3672-525/2017 panaikinti ir priimti naują nutartį.

Atsakovo Aplinkos apsaugos agentūros apeliacinį skundą atmesti.

Pakeisti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. vasario 15 d. sprendimo dalį, kuria I. L. grąžintas į Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Atliekų licencijavimo skyriaus vyriausiojo specialisto, karjeros valstybės tarnautojo (A lygis, 11 kategorija, pareigybės kodas 43-4T) pareigas ir I. L. naudai iš Aplinkos apsaugos agentūros už priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo iš tarnybos dienos iki teismo sprendimo priėmimo dienos priteista įskaitytinai 7 347,41 Eur, neatskaičius mokesčių, o nuo 2017 m. vasario 15 d. iki teismo sprendimo įsiteisėjimo – po 31,27 Eur už kiekvieną darbo dieną, ir šią dalį išdėstyti taip:

„Pripažinti, kad I. L. atleistas iš Aplinkos apsaugos agentūros pagal teismo sprendimą nuo 2017 m. gruodžio 19 d.

Priteisti I. L. naudai iš Aplinkos apsaugos agentūros 16 166,59 Eur (šešiolikos tūkstančių šimto šešiasdešimt šešių eurų ir 59 euro centų) vidutinį darbo užmokestį už priverstinės pravaikštos laiką nuo 2015 m. lapkričio 30 d. iki 2017 m. gruodžio 19 d.“.

Kitą Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. vasario 15 d. sprendimo dalį palikti nepakeistą.

Pareiškėjui I. L. iš atsakovo Aplinkos apsaugos agentūros priteisti 522,50 Eur (penkis šimtus dvidešimt du eurus ir 50 euro centų) bylinėjimosi išlaidų.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Stasys Gagys

Gintaras Kryževičius

Ričardas Piličiauskas

Veslava Ruskan

Arūnas Sutkevičius